

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLICA SLOVENIJA

Številka: 06264-1/2017/1 02012
Datum: 7. 4. 2017

OBDOBNO POROČILO

O IZVEDENIH POSTOPKIH UGOTAVLJANJA NASPROTJA INTERESOV V OBDOBJU OD JANUARJA DO MARCA 2017

Na podlagi Smernic za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z dne 28. 3. 2013 potrdi senat Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) naslednje obdobjno poročilo o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov v obdobju januar - marec 2017.

- Komisija je pri preverbi spoštovanja določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v času od januarja do marca 2017 evidentirala (na podlagi lastne pobude oziroma na podlagi prejetih prijav) 26 zadev ter obravnavala oziroma zaključila 10 zadev in v 2 primerih ugotovila kršitev določb ZIntPK s področja nasprotja interesov, v 7 zadevah je zavrnila obravnavo zadeve in hkrati 3 zadeve odstopila pristojnemu organu, 1 zadevo pa zavrгла.
- Komisija je v obdobju od januarja do marca 2017 na področju nasprotja interesov uvedla 9 prekrškovnih postopkov, pri čemer jih je 6 zaključenih (1 odločba o prekršku, s katero je bila kršiteljici izrečena globa v višini 1200 EUR in 5 pisnih opozoril), 3 pa so še v aktivnem reševanju.
- Komisija je v omenjenem obdobju izdelala 29 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

A. UVODNO POJASNILO

Institut dolžnega izogibanja nasprotju interesov oziroma odpravljanja tega nasprotja je namenjen spodbujanju transparentnosti ter poštenega delovanja v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in opravljanju javnih zadev. Ta institut od posameznika zahteva, da se izloči iz obravnave in odločanja v vseh zadevah, v katerih je poleg (ali namesto) javnega interesa, ki ga je kot uradna oseba dolžan zasledovati po uradni dolžnosti, prisoten (tudi) njegov zasebni interes ali vsaj videz, da njegov zasebni interes vpliva na objektivno in nepristransko opravljanje javnih funkcij in nalog; ali pa da vse

relevantne okoliščine v zvezi s tem razkrije svojemu predstojniku (ali komisiji, če predstojnika nima), in počaka na odločitev. S tem se zagotavlja in dviga integriteta, pa tudi ugled ne le konkretnega posameznika in subjekta, ki ga predstavlja, ampak tudi javnih institucij in javnega sektorja kot celote.

B. PRAVNI OKVIR IZVEDBE POSTOPKOV

Določbe ZIntPK, ki urejajo dolžno izogibanje nasprotju interesov so subsidiarne narave in se uporabljajo le, če dolžnega izogibanja nasprotju interesov za posamezne kategorije subjektov ne ureja drug zakon. Določbe ZIntPK o nasprotju interesov se po izrecni zakonski določbi ne uporabljajo za postopke, v katerih je izločitev uradne osebe urejena z drugim zakonom – kot na primer za dolžno izločitev uradnih oseb, ki vodijo postopke po Zakonu o splošnem upravnem postopku, saj je izločitev uradne osebe urejena v ZUP.

ZIntPK nasprotje interesov opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena).

Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane¹ in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike.

Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, ipd.).

V 37. členu ZIntPK je urejena dolžnost uradne osebe, da mora biti pri opravljanju svojih nalog in službe pozorna na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in mora storiti vse, da se mu izogne. ZIntPK kot uradne osebe opredeljuje funkcionarje, uradnike na položaju in druge javne uslužbence, poslovodne osebe in člane organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja (10. točka 4. člena).

Uradna oseba, ki med izvajanjem svoje službe ali funkcije zazna dejansko ali možno nasprotje interesov, se mora temu izogniti na enega od naslednjih načinov:

- tako, da se v celoti izloči iz obravnave in odločanja oziroma opravljanja delovnih nalog v povezavi s konkretnim primerom in o tem nemudoma obvesti predstojnika (in v primeru kolektivnega organa odločanja tudi ostale člane); ali
- tako, da začasno prekine z delom na zadevi in o nasprotju interesov nemudoma obvesti predstojnika (če tega nima, pa komisijo), ki oceni, ali je nasprotje interesov podano ali ne oziroma ali bi videz nasprotja interesov v konkretnem primeru lahko v taki meri ogrozil integriteto in zakonitost izvajanja javne funkcije oziroma službe, da je potrebna izločitev uradne osebe.

¹ Družinski člani uradne osebe so po določbi 7. točke 4. člena ZIntPK njen zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje in sestre (ne glede na to, ali živijo v skupnem gospodinjstvu z uradno osebo) ter osebe, ki z uradno osebo živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

Uradna oseba, ki se sama ne izloči oziroma ki svojega predstojnika (ali komisije) ne obvesti takoj o nasprotju interesov oziroma možnosti, da bi do njega lahko prišlo, je odgovorna za prekršek po 10. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK.

C. METODOLOGIJA IN POSTOPEK UGOTAVLJANJA KRŠITEV

Komisija je dne 28. 3. 2013 sprejela Smernice za obravnavo zadev s področja nasprotja interesov št. 06269-2/2013/1 z namenom poenotenja vodeneja postopkov in obravnave zadev s področja ugotavljanja nasprotja interesov in vodenja postopkov o prekrških. Navedene smernice so tudi podlaga za pripravo in sprejem obdobjnih poročil o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Komisija vodi postopke ugotavljanja nasprotja interesov na podlagi prijave ali po lastni pobudi.

V okviru obravnave se pridobijo vsi potrebni podatki za oceno, ali so v konkretnem primeru izpolnjeni elementi definicije nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK. Ugotovitve v zvezi s tem se pripravijo za obravnavo na seji senata komisije. Šteje se, da je do prve obravnave na seji senata zadeva v fazi predhodnega preizkusa. Ugotovitve z zavzetim stališčem glede obstoja nasprotja interesov ali suma tega nasprotja se praviloma ne pošiljajo v izjasnitev obravnavanim osebam (posledično se tudi ne objavijo na spletnih straneh KPK), ampak so podlaga za presojo o uvedbi prekrškovnega postopka. Navedene ugotovitve še ne pomenijo uvedenega postopka ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja skladno z 39. členom ZIntPK.

Kadar gre za primer, v katerem bi bilo glede na dejansko stanje primerno, da se ugotovitve komisije javno objavijo iz preventivnih, edukativnih in podobnih razlogov, se pripravi osnutek ugotovitev in se po sprejemu na seji senata pošlje v izjasnitev obravnavani osebi oziroma osebam. Nosilec zadeve, ki meni, da gre za takšen primer, se o tem predhodno posvetuje s senatom komisije (pisno po elektronski pošti ali na seji senata pod točko razno). Senat komisije lahko tudi samostojno odredi, da se pripravi osnutek ugotovitev in pošlje v izjasnitev obravnavni osebi oziroma osebam.

Šteje se, da je z odločitvijo o pripravi osnutka ugotovitev oziroma o pošiljanju ugotovitev v izjasnitev (gl. prejšnji odstavek) uveden postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja iz 39. člena ZIntPK. V tem primeru se po zaključenem postopku izvedejo tudi ukrepi, predvideni v 2. odstavku 39. člena ZIntPK. Načrti preiskav se v zadevah s področja nasprotja interesov ne pripravljajo.

Prekrškovne postopke v zadevah nasprotja interesov zaradi zagotavljanja enotne prakse praviloma vodi pooblaščenka za nasprotje interesov. V primeru, da se v zadevah, zaključenih po prvem odstavku teh smernic, ne uvede prekrškovni postopek, mora pooblaščenka uradna oseba prekrškovnega organa o tem obvestiti senat komisije, ki odloči o morebitni izvedbi postopka po 2. odstavku 39. člena ZIntPK.

D. STATISTIČNI PODATKI IZVEDENIH POSTOPKOV

(i) Skupno število vseh obravnavnih primerov in kršitev

Kot obravnavane zadeve se za potrebe tega obdobjnega poročila štejejo zadeve, obravnavane na seji senata komisije ali zadeve, katerih obravnava je zaključena z uradnim zaznamkom o zavrnitivi ali zavrženju izven

seje senata komisije. Te zadeve v evidenci SPIS niso nujno evidentirane kot rešene zadeve, saj je nadaljnji postopek odvisen od okoliščin posameznega primera - komisija bodisi čaka na povratne informacije oseb ali organov v zvezi z izvedenimi ukrepi, odpravljanjem tveganj ali na povratne informacije drugih pristojnih organov, ki so jim bile zadeve odstopljene.

Komisija je v obdobju od meseca januarja do marca 2017 evidentirala 26 zadev s področja nasprotja interesov. Vse zadeve so bile evidentirane kot prijave nasprotja interesov, nobene pa ni bilo odprte na lastno pobudo.

(ii) Zadeve obravnavane na seji senata

Od 10 zaključenih zadev sta bili 2 zadevi obravnavani na seji senata komisije, pri čemer je bilo v obeh primerih ugotovljeno nasprotje interesov oziroma kršitve predpisov s tega področja.

Na seji senata pa je v okviru določene zadeve potekala tudi razprava o izločitvi funkcionarja iz obravnave konkretne zadeve, pri čemer sklep o ne/izločitvi ni bil sprejet.

(iii) Ugotovljene kršitve

Analiza primerov, v katerih je bila ugotovljena kršitev dolžnega izogibanja nasprotju interesov kaže naslednje:

- 06211-46/2016: Komisija je presojala nasprotje interesov pri več občinskih funkcionarjih in ugotovila, da sta se v omenjenem primeru dva občinska svetnika, tako v funkciji članov Komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (dalje KMVVI) kot tudi v funkciji članov občinskega sveta, znašla v okoliščinah interesa, saj sta najprej na KMVVI in nato še na občinskem svetu sodelovala pri razpravi in glasovanju o kandidatih za člane sveta javnega zavoda, med katerimi pa sta bila tudi sama. Poleg omenjenih pa se je v postopku v okoliščinah nasprotja interesov znašla tudi občinska svetnica, ki je kot članica občinskega sveta sodelovala pri razpravi in glasovanju o kandidatih za člane sveta javnega zavoda, med katerimi je bila tudi ona sama. Njihov zasebni interes se je kazal v tem, da so z razpravo oziroma glasovanjem uradne osebe omogočile pridobitev nepremoženjsko korist njim samim v obliki a) privilegirane položaja oziroma prednosti vsem kandidatom pred drugimi osebami - s potrditvijo kandidatov se je namreč zgolj tem kandidatom omogočilo, da je o njih zaključno razpravljal še občinski svet in b) imenovanja oziroma pridobitve/potrditve funkcije članov sveta zavoda. Prekrškovni organ je v vseh treh primerih uradnih oseb uvedel prekrškovne postopke, ki pa so še aktivni. O ugotovitvah je bila obveščena občina, hkrati ji je bila dana pobuda, da o dolžnostih uradnih oseb glede izogibanja nasprotju interesov seznanijo vse zaposlene.
- 06211-471/2016: Komisija je presojala nasprotje interesov poslovodne osebe javnega zavoda in ugotovila, da se ravnateljica javnega zavoda (vrtca), v trenutku ko je izvedela, da se je na prosto delovno mesto v tem zavodu prijavila tudi njena hči, ni izločila iz vodenja in odločanja v postopku izbire kandidata za prosto delovno mesto, prav tako pa o nasprotju interesov ni pisno obvestila predstojnika – (predsednika) sveta zavoda, zaradi česar se je znašla v okoliščinah nasprotja interesov. Njen zasebni interes se je namreč kazal v tem, da je z dejanskim vodenjem in odločanjem v postopku izbire kandidata za prosto delovno mesto vzgojitelja omogočila pridobitev premoženjske koristi (delovno razmerje za nedoločen čas na delovnem mestu vzgojitelj) za svojega družinskega člana – hči. Ugotovljeni zasebni interes je nedvomno vplival na njeno nepristransko in objektivno opravljanje njenih nalog. Prekrškovni

organ je uvedel prekrškovni postopek, v katerem je izdal odločbo o prekršku in ji določil globo v višini 1200 EUR. O ugotovitvah je bil obveščen zavod in ustanovitelj zavoda.

(iv) Zadeve obravnavane izven seje senata

Izven seje senata je bilo obravnavanih 8 zadev, in sicer:

- v 7 zadevah je bila zavrnjena obravnava zadeve, hkrati pa je komisija odstopila 3 zadeve v reševanje pristojnemu organu,
- 1 zadevo je komisija zavrgla.

Analiza 7 primerov, katerih obravnava je bila zavrnjena, kaže, da so bili razlogi za zavrnitev naslednji:

- v 4 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker v prijavi ni bilo vsebine, ki bi kazala na resen sum kršitve določb ZIntPK,
- v 2 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker obravnavani osebi nista bili uradni osebi po določbah ZintPK,
- v 1 primeru pa komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, saj je od opravljenih spornih uradnih dejanj uradne osebe minilo več kot dve leti.

Analiza 1 prijave, ki jo je komisija zavrgla kaže, da je bil razlog za zavrženje ta, da ni šlo za prijavo ampak za izražanje mnenja, kritike, stališča oziroma pogleda.

(v) Skupno število uvedenih prekrškovnih postopkov

Zaradi kršitve 38. člena ZIntPK je pooblaščen uradna oseba komisije v obdobju med januarjem in marcem 2017 uvedla 9 postopkov o prekršku, ter enega zaključila z izdajo odločbe (globo v višini 1200 EUR) in 5 s pisnimi opozorili kršiteljem. 3 postopki pa so še aktivni.

(vi) Skupno število pravnih mnenj s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov

V obdobju od januarja do marca 2017 je komisija izdelala 29 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

* * *

Senat Komisije za preprečevanje korupcije v sestavi: Boris Štefanec (predsednik), dr. Igor Lamberger (namestnik predsednika) in dr. Alma Maruška Sedlar (namestnica predsednika), je na 14. seji dne 7. 4. 2017 soglasno potrdil pričujoče poročilo.

Boris Štefanec
PRESEDNİK

Vložiti:

- zbirka dok. gradiva.